

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 17.09.1976, sp. zn. 3 Cz 70/76, ECLI:CZ:NS:1976:3.CZ.70.1976.1

Číslo: 23/1978

Právní věta: V samotném odložení věci z pojištěného majetku na místě k tomu určeném nebo obvyklém (§ 8 písm. c/ vyhlášky č. 48/1964 Sb.) nelze bez dalšího spatřovat vytvoření překážky nebo opatření chránící věc před odcizením (§ 20 odst. 1 vyhlášky č. 48/1964 Sb.), nýbrž je nutno podle konkrétním okolností, za nichž došlo k odložení věci a k jejímu odcizení, posoudit, zda a jaká opatření měla být učiněna.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 17.09.1976

Spisová značka: 3 Cz 70/76

Číslo rozhodnutí: 23

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Pojištění

Předpisy: 48/1964 Sb. § 8
§ 20

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 23/1978 sb. rozh.

V samotném odložení věci z pojištěného majetku na místě k tomu určeném nebo obvyklém (§ 8 písm. c/ vyhlášky č. 48/1964 Sb.) nelze bez dalšího spatřovat vytvoření překážky nebo opatření chránící věc před odcizením (§ 20 odst. 1 vyhlášky č. 48/1964 Sb.), nýbrž je nutno podle konkrétním okolností, za nichž došlo k odložení věci a k jejímu odcizení, posoudit, zda a jaká opatření měla být učiněna.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze 17. 9. 1976, [3 Cz 70/76](#))

Rozsudkem okresního soudu v Příbrami, který byl potvrzen rozsudkem krajského soudu v Praze, byla žalovaná pojišťovna uznána povinnou zaplatit žalobci částku 280 Kčs s přísl. Oba soudy dospěly ke shodnému závěru, že pojišťovna je povinna plnit na základě smlouvy o sdruženém pojištění domácnosti uzavřené se žalobcem, a to v důsledku toho, že žalobci byly v březnu 1973 odcizeny lyže, které si postavil před hotelem v Ch.

Nejvyšší soud ČR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČR tak, že uvedenými rozsudky soudů obou stupňů byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Žalobce uplatnil proti žalované pojišťovně nárok na zaplacení náhrady za odcizené lyže ve výši 280 Kčs jako nárok z pojistné smlouvy týkající se pojištění souboru zařízení domácnosti (§ 363 a násl. o. z. a § 5 vyhlášky č. 48/1964 Sb. o pojistných podmínkách pro pojištění majetku 1). Podle zjištění soudů obou stupňů mělo k odcizení lyží dojít v době, kdy žalobce před tím, než vešel za účelem občerstvení do hotelu v Ch., v němž nebyl ubytován, takže nemohl použít jeho úschovny lyží, opřel lyže o vnější stěnu hotelu na místě veřejně přístupném.

Podle ustanovení § 8 písm. c) vyhlášky č. 48/1964 Sb. se pojištění souboru zařízení domácnosti týká pojistných událostí, které postihnou věc na jiném místě než v bytě (viz § 8 písm. a/ citované vyhlášky), jen v případě, že je pojištěný měl na sobě nebo u sebe nebo že je odložil na místě k tomu určeném nebo obvyklém. Podle ustanovení § 20 odst. 1 vyhlášky č. 48/1964 Sb. vzniká z pojištění pro případ odcizení věci právo na plnění, byla-li věc odcizena způsobem, při němž pachatel překonal překážky nebo opatření chránící ji před odcizením.

Podle výsledků dosavadního řízení neměl žalobce lyže v době, kdy došlo k jejich odcizení, ani na sobě ani u sebe a odložil je na místě, které k tomu nebylo správou hotelu určeno. Nutno proto při posouzení důvodnosti jeho nároku vyjít především z již uvedeného ustanovení § 8 písm. a) vyhlášky č. 48/1964 Sb., jež však nelze vykládat izolovaně, nýbrž jen v souvislosti s ustanovením § 20 odst. 1 téže vyhlášky. V samotném odložení věci na místě určeném a obvyklým způsobem, kam a jak bývají věci zpravidla ukládány (§ 8 písm. c/ vyhlášky č. 48/1964 Sb.), nelze bez dalšího spatřovat vytvoření překážky nebo opatření chránící ji před odcizením (§ 20 odst. 1 citované vyhlášky). Ustanovení § 20 odst. 1 vyhlášky č. 48/1964 Sb. neuvádí sice hlediska, která by mohla být rozhodná pro posouzení, kdy jde o vytvoření takové překážky nebo opatření, nutno však podle konkrétních okolností, za nichž došlo k odložení věci a k jejímu odcizení, posoudit, zda a jaká opatření měla být učiněna. Nemusí tedy jít vždy o zabezpečovací zařízení sloužící např. k připoutání lyží, nýbrž podle okolností konkrétního případu by mohli postačit např. to, že byly umístěny na ohrazeném místě nebo tak, že mohly být, ať již pojištěným či jinou osobou, pozorovány nebo střeženy.

Ustanovení § 20 odst. 3 vyhlášky č. 48/1964 Sb., pokud hovoří o tom, že při odcizení jízdního kola vzniká právo na plnění, i když k odcizení nedošlo způsobem uvedeným v § 20 odst. 1 této vyhlášky, nelze tam, kde jde o odcizení lyží, užít, a to ani analogicky. Jde totiž o výjimku z obecné úpravy dané ustanovením § 20 odst. 1 vyhlášky č. 48/1964 Sb. Nelze ji proto, pokud nebylo ve smlouvě dohodnuto něco jiného (§ 351 odst. 2 o. z.), vztahovat i na jiné věci, tedy ani na lyže, které v uvedeném ustanovení nejsou uvedeny.

I kdyby tedy bylo správné tvrzení žalobce, že místo, kam lyže odložil, bylo místem, kam se obvykle lyže ukládaly, nelze souhlasit s tím, že již sama tato skutečnost postačuje a že není třeba, aby byla učiněna další ve vyhlášce požadovaná opatření nebo překážky chránící věc před odcizením. Bude proto třeba, aby soudy v dalším projednávání doplnily řízení a zjistily (např. výslechem žalobce jako účastníka řízení, výslechem svědků apod.) všechny skutečnosti rozhodné pro posouzení, zda byly splněny podmínky uvedené ve vyhlášce č. 48/1964 Sb. a zda žalobci vzniklo vůči žalované organizaci právo na plnění z pojistné smlouvy.

Rozsudky soudů obou stupňů byl v projednávané věci porušen zákon v ustanoveních § 8 písm. c) a § 20 odst. 1 vyhlášky č. 48/1964 Sb. o pojistných podmínkách pro pojištění majetku v souvislosti s ustanoveními § 363 a násl. o. z.

1) ve znění redakčních sdělení č. 79/1964 Sb. a vyhlášek č. 7/1976 Sb. a č. 8/1976 Sb.